

Hölgyeim és Uram, Tisztelt Emlékező Közösség!

"Nem kell beszélni róla sohasem,

De mindig, mindig gondoljunk rá."

Hangzik fel időről-időre a Kárpát-medencében Juhász Gyula Trianon címe költeményének kezdő, és egyben záró versszaka. Az idézet első részét elolvasva, okkal merülhet fel a kérdés, hogy ha nem kell beszélni Trianonról, akkor miért gyűlnek össze emberek évről-évre világszerte, hogy néhány perc vagy óra erejéig figyelmüket az 1920. június 4-én aláírt, és a Magyarság sorsára történelmi hatást gyakorló békeszerződésre fókuszálják. Elmondható ugyanakkor, hogy e költemény keletkezésének idején Trianon nem egy távoli, főként történelemkönyvekből és közéleti eseményekből ismert emlék, hanem a közelmúlt valóága volt és egy éveken át tartó, mérhetetlen pusztítást és veszteséget okozó háború záróakkordja. Ebben az időszakban minden magyar számára kulcsfontosságú kérdés volt, hogy egy elveszített világháború és az ország megcsonkítása után milyen kilátásokkal, merre kellene venni az irányt egyéni és nemzeti szinten egyaránt. Akkoriban még elképzelhető volt, hogy az emberek gondolataiban és emlékezetében Trianon úgy éljen, hogy arról nem beszélnek. Több, mint 100 esztendő távlatából azonban nem vagyunk abban a helyzetben, hogy Trianon az emberek belső magánügye legyen, hiszen a mai generációknak annyi ismeretük és benyomásuk van Trianonról, amennyit felmenőiktől, az oktatási intézményekben, a médiában és az ehhez hasonló megemlékezésen kapnak. Kijelenthető tehát, hogy emlékezni, azaz nem felejteni kizárólag akkor lehet, ha minél többet beszélünk Trianonról. A Gondviselésnek hála, mi abban az áldott helyzetben vagyunk, hogy félelem nélkül beszélhetünk 1920. június 4-ről, az azt követő időszakokról, ahogy arról is, hogy a XXI. századi magyarságnak milyen lehetősége, kötelezettsége és felelőssége van Trianonnal kapcsolatban.

Tisztelt Emlékező Közösség!

Mint a legtöbb történelmi eseményről, Trianonról is elmondható, hogy az emberek ezen eseményhez való viszonyulása évről-évre, évtizedről-évtizedre változik. 2024 nyarán egészen más üzenetet hordoz számunkra Trianon, mint a korábbi években. Néhány évvel ezelőtt a háborúról úgy beszélhattünk, mint egy távoli dologról. Távoli időben és térben. Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy magyar földön háború vagy fegyveres konfliktus több, mint 50 éve nem volt. Távoli dolog volt a háború térben is, mivel nemcsak Magyarországon, de egész Európában is béke volt. És távolinak tűnő dolog volt, hiszen azt gondoltuk, hogy minimális esélye van annak, hogy nálunk vagy akár a környező országokban háborús időszak köszöntson be. Ehhez képest most a háború aligha minősül távolinak. Sem időben, sem pedig térben. Több, mint 2 éve háború zajlik a szomszédos Ukrajnában. Szörnyű, véres, kegyetlen vérontás. Egy harc, amiben már többsszázezer ember vesztette életét, amely többmillió embert tett földönfutóvá és menekültté. Egy háború, amely nem utolsó sorban megpecsételte a Kárpátjai magyarság jelenét, és nagyban megnehezítette a jövőjét. A háború közelségét érezzük nap mint nap, talán egyre erősebben. Be kell vallanunk, hogy egyre közelebb kerülünk ahhoz az állapothoz, hogy már ne lehessen megakadályozni, hogy Európa és benne Hazánk a háború részesévé váljon. Az első világháború és Trianon is bizonyítja, hogy Hazánknak sem érdeke, sem szándéka nem fűződött a háborúhoz, azonban az európai nagyhatalmak nemcsak belesodortak minket a háborúba, de annak elvesztését követően velünk fizettették meg a legnagyobb árat. Nem volt ez másként a második világháborúban sem. Egyikben sem akartunk részt venni, és végül mi vesztettük a legtöbbet. Az első világháborúban országunk kétharmadát vesztettük el, a második világháborúban a szovjetek közel félévszázados vendégeskedését nyertük meg.

Tisztelt Emlékező Közösség!

Jelenleg olyan történelmi helyzetben vagyunk, hogy a történelmi visszaemlékezés nemcsak a nemzeti összetartozás érzését erősítő morális kötelesség, hanem magunk, gyermekeink és unokáink jövőjét életbe vágó módon meghatározó eszköz. Trianonkor általában a háború lezárására és annak fájdalmas veszteségeire gondolunk. Ritkán esik szó arról,

hogy mik történtek a háború kitörése vagy Magyarországot elérése előtt néhány hónappal, héttel, nappal, órával. Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy a mai világban egy háború kitörésének vagy tovább terjedésének olyan egyértelmű és üvöltő jelei vannak, amit nem lehet nem észrevenni. 2022. február 24.-én megtapasztalhattuk, hogy a háború kitörésének nincsenek egyértelmű előjelei, ahogy a háború végének sem. Az első és második világháború előtt sem tudták az emberek, hogy mettől meddig fog tartani és, hogy milyen irányba fog eszkalálódni. Mi abban az áldott helyzetben vagyunk, hogy nagy többségünknek nem kellett a háború borzalmait megtapasztalni. Ez azonban azt is eredményezi, hogy nem ismerjük fel olyan könnyen a háború előjeleit, továbbá nincsen bennünk az a tapasztalaton alapuló óvatosság, ami megakadályozza, hogy olyan lépéseket tegyünk, amik akár háborúhoz is vezethetnek. Aggodalomra ad okot egyes európai vezetők fesztelen és vakmerő viselkedése, amit olyankor tanúsítanak, amikor egyértelmű lépéseket tesznek a háború irányába. Nem tudhatjuk, hogy ez annak tudható be, hogy nem ismerik fel annak veszélyét, hogy európai emberek milliói hallhatnak meg, vagy annak, hogy bár tudják, de azt mégis készek bevállalni egy másik, számunkra ismeretlen cél elérése érdekében. Nehéz eldönteni, hogy melyik a veszélyesebb és elkeserítőbb. A szomorú tény azonban az, hogy az európai vezetés jelentős része már egyértelmű utalásokat tesz arra, hogy közvetlen módon kívánnak a háborúban részt venni. Felelőtlen és életveszélyes dolog ilyet még csak fontolóra is venni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nincsen kétségem afelől, hogy minden jóérzésű magyar azt szeretné, hogy ez a háború véget érjen. Félő azonban, hogy sokan nem veszik észre, hogy békepárti lelkülettel is lehet a háborút támogatni. Nem tudhatjuk, hogy épp melyik nyilatkozat vagy döntés lesz az, ami Európát és vele minket is belesodor a háborúba. Éppen ezért van szükség arra, hogy az európai országokat és az Európai Uniót is olyan emberek vezessék, akik egyértelműen, kompromisszumkészség nélkül a mielőbbi békét szorgalmazzák és mindent megtesznek annak érdekében, hogy ez a felesleges vérontás ne terjedjen tovább és ne érjen el minket. Háború vagy béke. A képlet ilyen végtelenül egyszerű, nincsenek átmenetek, nincsenek árnyalatok. Vagy háború van, vagy béke. Mi magyarok megtanultuk, hogy egy háborúban mi semmit se nyerhetünk, de mindenünket elveszíthetjük. Trianonban elvesztettük területeink és lakosságunk jelentős részét. A második világháborúban elvesztettük szuverenitásunkat és a fejlődés lehetőségét. Veszítettünk már eleget. Mi nem vágyunk sem diadalra, sem dicsőségre. Mi magyarok egy dolgot akarunk: békét.

Tisztelt Emlékezők!

Kívánom, hogy a nemzeti összetartozásunk napján ne csak a múlt veszteségeire gondoljunk, hanem abból erőt és bölcsességet merítve próbáljunk meg azon fáradozni, hogy gyermekeinknek és unokáinknak ne kelljen Trianonhoz és a világháborúkhöz hasonló tragédiákat átélni, hanem békében munkálhassuk saját és közösségünk boldogulását. Ehhez élő, hétköznapi hősökre van szükség, nem pedig halott, háborús áldozatokra. Kívánom, hogy 2025-ben ilyenkor már úgy ünnepelhessük összetartozásunkat, hogy a háborút magunk mögött tudva munkálhassunk egy boldog, békés jövőt.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!